kude nõuete tunnustamist vene rahvusest kirikujuhtide poolt. Selle tegevuse silmapaistvama tulemusena määrati Eesti ap.-õigeusu koguduste esimeseks piiskopiks eestlane Platon (vt.), kes pühitseti ametisse 31. XII 1917 vkj. Tallinnas. L. toimis kirikuvalitsuse liikmena koguduste korraldamisel ühes piiskop Platon'iga, jätkates seda tegevust pärast viimase surma ajuti iseseisvalt ja sinodi liikmena 1920. Kirikuvalitsuses olles töötas ta mõjuvalt kaasa Eesti ap.-õigeusu kiriku kanooniliselt vabanemiseks Vene patriarhi alt ja iseseisvaks muutmisel. Selle kõrval oli L. Sinodi Sisemisjoni Seltsi abiesimees 1925—27, Tallinna ap.-õigeusu heategeva seltsi „Kalju" asutajaid ja esimees 1925—27. Poliitilisest elust võttis ta osa Asutava Kogu liikmena kristliku rahvaerakonna rühmas 1919—20. L. on kirjutanud artikleid ajalehis kiriku- ja koolikũsimuste üle, toimetanud ap.-õigeusulist kuukirja „Uus Elu" 1918——32, avaldanud uues väljaandes „Eesti Apostliku-õigeusu kiriku Lauluraamatu" (Tartu, 1922) ja koostanud üldajaloo õpperaamatu keskkoolidele „Keskaeg" (Tartu, 1932).

Post. 1933, nr. 47; isikl. saadud andmed. *J. K.*

LAARMAN, Märt, maalikunstnik ja graafik, sünd. 10. II 1896 vkj. Viljandimaal Õisu mõisa saeveski masinameistri pojana, õppis Hallistes Kaarli vallakoolis, lõpetas 1912 Otepää progümnaasiumi ja 1916 Rakvere õpetajateseminari. Kunstilise hariduse alused L. omandas Rakvere seminari joonistusõpetajalt Karl Merilaid'ilt (endiselt Schnell'ilt); ta on täiendanud end hiljemini ms. välismail reisides. L. oli 1916—18 õpetajaks Tallinnas, Pärnumaal, Rakveres ja Otepääl; a-st 1919 on ta teotsenud eesti keele õpetajana Tallinnas J. Vestholm'i (vt. ka *Suppl.*) gümnaasiumis, õpetajateseminaris ja a-st 1922 kolledžis. — L. on esinenud a-st 1923 maaliga ja graafikaga järjekindlalt kunstinäitusil, liitudes konstruktivistliku vooluga; ta on loonud raamatuile rea kaanejoonistisi ning teotsenud ka viljaka kunstikirjanikuna. L. on toimetanud „Eesti kunsti aastaraamatu" I, II (Tall., 1924—26), teose „Eesti Kujutavate Kunstnikkude Keskyhingu viis aastat" (*ibid.*, 1927) ja „Uue kunsti raamatu" (*ibid.*, 1928), ajakirju „Noorusmaa" (1925—28) ja „Taie" (nr. 1—5, 1928—29) ning avaldanud raamatu „Puulõige" (Tall., 1927) ja bibliofiilsete väljaandeina tähelepanuväärsed plokiraamatud: M. Under'i „Käik tuultesse" (*ibid.*, 1938), J. Ph. v. Roth'i „Talwõlaul" (*ibid.*, 1938) jt.

Isikl. saadud andmed. *H. K-s.*

LAAS, Aleksander, loomaarstiteadlane, sünd. 6. III 1889 vkj. Tartumaal Aru v. taluniku pojana, õppis Aru ministeeriumikoolis, 1904—07 Tartu veterinaarinstituudi juures velskeritekoolis, teenis Vitebski kub-u semstvo loomavelskerina ja võttis 1915—18 osa Maailmasõjast. Ta sooritas 1918 gümnaasiumi lõpueksami Vitebskis ja õppis 1919—21 Moskva veterinaarinstituudis, mille lõpetas. Siirdunud sügisel 1921 kodumaale, lõpetas ta a-l 1924 Tartu õhtuse gümnaasiumi ja 1925 Tartu ülikooli loomaarstiteaduskonna. L. oli 1924—26 loomaarstiteaduskonna sisehaiguste kliiniku assistent, töötas 1926——28 teadusliku stipendiaadina Viinis, siis Utrecht'is jm. Ta omandas 1927 dr. med. vet. astme Viinis. L. on toiminud a-st 1928 Tartu ülikooli loomaarstiteaduskonna eripatoloogia, teraapia ja sisehaiguste diagnostika õppetoolil õppeülesandetäitjana, dots-na, a-st 1932 erakorralise ja a-st 1934 korralise prof-na. A-st 1938 on ta ühtlasi riikliku eripreparaatide kontrollasutise veterinaarosakonna juhataja ja Tartu üliõpilaskonna kuraatori abi. L. oli 1933—37 Akadeemilise Loomaarstiteadusliku Seltsi esimees, on seejärel auliige ning olnud tegev E. Loomaarstide Ühingus ja Loomaarstide Kojas. Ta on avaldanud tööd: „Bestimmung der Alkalireserve des Pferdeblutes bei Lungenerkrankungen und paralytischer Haemoglobinaemie" (Viin, 1927; väitekiri), „Diagnostilisi juurdlusi kliiniliseks otstarbeks" (teoses „Loomatervishoiu käsiraamat", Tall., 1929), „Koduloomade tähtsamaid parasiite ja nende tõrje" (Tartu, 1934; koos Heine Laas'iga), „Koduloomade sisehaiguste kliiniline diagnostika" II (Tartu, 1934). Peale selle on ta avaldanud hulga kirjutisi ajakirjus „Eesti Loomaarstlik Ringvaade", „Archiv für wissenschaftliche und praktische Tierheilkunde", „Põllumajandus", „Põllumees", „Karjamajandus", „Meie Hobune", „Agronoomia" jm.

Isikl. saadud andmed. *E. R-s.*